L. 17. Rok 1885.

# DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

## dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną zła. 1, składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

### Rada miasta.

**Posiedzenie nadzwyczajne** (25. kad. VII.) **z dnia 9. lipca 1885. r.**

Przewodniczący: Dr. Szlachtowski, Prezydent miasta.

Obecnych radców łącznie z I. Vice-prezydentem 39. Radców 20 nieobecność swoją na tém posiedzeniu usprawiedliwiło.

Na wstępie posiedzenia podał sekretarz imieniem Prezydyum do wiadomości Rady treść dwóch pism, z których jedno odesłano do właściwéj sekcyi.

Rada miasta udzieliła r. m. Feintuchowi sześciotygodniowy urlop.

Przed przystąpieniem do obrad nad sprawami porządku dziennego uchwalono:

**Na wniosek połączonych Sekcyj III. i IVtéj** (*sprawozdawca r. m. Dr. Kasparek*):

1.) Przyjmuje się orzeczenie Rady szkolnéj krajowéj z dnia 31. maja 1885. l. 16.338, załatwiające przedstawienie gminy miasta Krakowa z dnia 21. listopada 1885. l. 35419 przeciw rozporządzeniu Rady szkolnéj krajowéj z dnia 6. października 1883. do l. 10104, mocą którego nałożono na gminę miasta Krakowa obowiązek ponoszenia wydatków na płace nadetatowych nauczycieli i nauczycielek klas równorzędnych w granicach 12% procentowego dodatku do podatków bezpośrednich wedle art. 18., 19. i 28. ustawy z dnia 28. grudnia 1882. l. 2 D. u. kr. z r. 1883 do wiadomości i nie wnosi się rekursu od tego orzeczenia do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z tem zastrzeżeniem, że ta uchwała nie przesądza w niczem kwestyi zwrotu zaliczek udzielonych z funduszu szkolnego krajowego za czas od r. 1876. do 1882.

2). Pozostawia się Sekcyi IVtéj przedstawienie odpowiednich wniosków celem uregulowania funduszów miejskich od 1. września 1883. tytułem zaliczki na płace nauczycieli nadetatowych dotąd asygnowanych, obmyślenie funduszu brakującego na ten cel na rok bieżący i wstawienie odpowiednéj sumy w przyszłym budżecie do wydatków zwyczajnych na szkoły ludowe w dziale I., uwzględniając maximum w ustawie z dnia 28. grudnia 1882. l. 2. dz. u. kr. z roku 1883. w art. XVIII., XIX. i XXVIII. na opłacanie nauczycieli z funduszów miejskiego i okręgowego oznaczone.

Ze spraw na porządku dziennym posiedzenia zamieszczonych uchwalono:

**Na wniosek komisyi gazowéj:** (*Sprawozdawca r. m. Dr. Jakubowski Faustyn*).

1. Rada miasta upoważnia komisyę gazową do działania w celu wykonania uchwały Rady miejskiéj, postanawiającéj budowę własnego zakładu gazowego w granicach sumy na budowę przeznaczonéj i na podstawie planów przez p. Jahna przedłożyć się mających.

2. Grunta miejskie, zwane Dajwor i Maślakówka, oddaje Rada miejska do dyspozycyi Komisyi gazowéj, by jeden z nich przeznaczyła pod budowę zakładu gazowego.

W ważniejszych sprawach budowy zakładu własnego zaprosi Komisya gazowa reprezentantów Sekcyi Iszéj i IIgiéj.

**Na wniosek naglący Sekcyi Iszéj:** (*Sprawozdawca r. m. Knaus*).

Wnieść do 20. b. m. ofertę do c. k. Skarbu wojskowego o nabycie gruntu i ujeżdżalni położonych obok Kapucynów jeżeli Dyrekcya fortyfikacyi zgodzi się na ten sposób kupna, iż przeprowadzenie budowy 2ch ujeżdżalni przyjmie na siebie, zaś gmina tylko zagwarantuje jej fundusz do wysokości 55000 zła.

**Na wniosek naglący Sekcyi Iszéj:** (*Sprawozdawca naczelnik wydziału ekonomicznego Umiński*).

Zatwierdza się ofertę Juliana Przeworskiego na dostawę w r. b. węgla kamiennego dla biur, szkół i zakładów m. po cenie 32 ct. za 50 klgr., a dla rzeźni miejskiéj z odstawą i zniesieniem po 34 ct. oraz ofertę Floryana Leitra na dostawę drzewa opałowego dla tychże zakładów po cenie 3 zła. 74 ct. za metr sześcienny.

Przed dalszém traktowaniem spraw na porządku dziennym zamieszczonych, Przewodniczący zawiadomił Radę, że z powodu obawy przed powodzią zarządził środki ostrożności, a przedewszystkiem dla ochrony wału między Rybakami a Skałką przy Wiśle położonego; zawezwano 102 aresztantów do robót ziemnych w celu zapobieżenia podmuleniu i przerwaniu tego wału.

Przy téj sposobności na wniosek r. m. Chęcińskiego uchwalono:

Uprasza się pana Prezydenta, by raczył się udać do Wysokiego Rządu, a względnie do pana Delegata o zarządzenie, ażeby w drugim kolanie Wisły w Dąbiu zrobić przekop, aby tym sposobem woda przybytna w Wiśle pod Krakowem opaść mogła niżéj.

**Do wielkiego wydziału kasy oszczędności** w miejsce ustępujących wybrano następujących 12 członków, a mianowicie: Chęcińskiego Tomasza, Dra Cyfrowicza Leona, Epsteina Juliusza, Federowicza Jana, Dra Kańskiego Mikołaja, Kieszkowskiego Henryka, Louis Józefa, Dra Piekosińskiego Franciszka, Dra Rosenblatta Józefa, Szpakowskiego Witalisa, Dra Zolla Fryderyka i Zborowskiego Ignacego.

**Na wniosek Komitetu Muzeum techniczno-przemysłowego**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Bobrzyński.*)

1. Sprawozdanie Dyrekcyi szkoły rysunkowéj dla przemysłu artystycznego o rozwoju tego zakładu w r. 1884/5 Rada przyjmuje do wiadomości.
2. Ustanawia się opłatę za naukę w powyższéj szkole całoroczną 6 zła; za naukę wieczorną 2 zła. rocznie w dwóch półrocznych ratach pobierać się mającą. Oprócz tego płaci każdy uczeń tytułem wpisowego 1 zła.

Od wpisowego nie może nikt być uwolnionym; natomiast służy Dyrekcyi wraz z gronem nauczycielskiém prawo z końcem półrocza pilnością odznaczających się uczniów od opłaty za naukę uwolnić.

Opłata ma być po 3. miesiącach po rozpoczęciu kursu złożoną.

**Na wniosek Komitetu Muzeum techniczno-przemysłowego**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Bobrzyński*).

Panu Barabaszowi, kierownikowi szkoły rysunkowéj dla przemysłu artystycznego, udziela się kwotę 200 zła. na opędzenie kosztów podróży celem zwiedzenia tego rodzaju zakładów naukowych za granicą z obowiązkiem zdania sprawy Radzie miejskiéj.

**Na wniosok naglący Komisyi przemysłowéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr Bobrzyński*).

P. Stanisławowi Barabaszowi, kierownikowi szkoły dla artystycznego przemysłu asygnuje się tytułem remuneracyi za udzielenie 62 lekcyj rysunków w kursach robót kobiecych kwotę 124 zła.

**Na wniosek Sekcyi IVtéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Straszewski*).

W częściowém załatwieniu odezwy c. k. Rady szkolnéj okręgowéj miejskiéj z d. 29. listopada 1884. l. 1320. Rada m. zgadza się w zasadzie na otwarcie z dniem 1. września 1885. szkoły XI. miejskiéj 4ro klasowéj dla chłopców na Kazimierzu w lokalach budynku Salamona Schermanta na rok jeden wynajętych — tudzież na otwarcie z dniem 1. września 1885. szkoły XII. miejskiéj 4ro klasowéj dla dziewcząt na Kazimierzu w lokalach budynku Jana Janigi na rok 1 wynajętych. Obydwie te szkoły mają być przeniesione z dniem 1. lipca 1886. do budynku miejskiego przy ulicy Miodowéj stanąć mającego. Równocześnie wzywa się Radę szkolną okręgową miejską o przedłożenie wniosku co do kosztów otwarcia tychże szkół.

**Na wniosek naglący Sekcyi IVtéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Straszewski.*)

Rada miejska zgadza się na utworzenie dwóch nowych szkół żeńskich pięcioklasowych w śródmieściu a mianowicie: jednéj z powodu zdecydowanego już uchwałą Rady miejskiéj z dnia 2. lipca b. r. odłączenia szkoły pospolitéj od szkoły wydziałowéj żeńskiéj, drugiéj zaś z powodu wielkiéj liczby paralelek w dotychczasowych szkołach żeńskich.

**Na wniosek naglący Sekcyi IVtéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Straszewski.*)

Wnieść na ręce Rady szkolnéj krajowéj petycyę do wys. c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty, w sprawie budowy dwóch nowych gmachów na pomieszczenie gimnazyów IIgo i IIIgo, któreby to gmachy odpowiadały wszystkim koniecznym warunkom pedagogicznym i higienicznym, motywując tę prośbę niedostatecznem pod każdym względem pomieszczeniem tychże gimnazyów, tudzież tém, że procent od kapitału wydanego na budowę nie przewyższy wcale opłaconego obecnie czyszu najmu.

**Na wniosek Sekcyi IIIciéj**: (*Sprawozdawca r. m. Szpakowski*).

Sprawozdanie Magistratu o liczbie przekupniów w sieniach domów w I. kwartale 1885. znajdujących się przyjmuje Rada miasta do wiadomości.

**Na wniosek Sekcyi Vtéj**: (*Sprawozdawca radca Magistratu Szymkiewicz*).

Zapewnia się przyjęcie do Gminy pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego Adamowi Lwu 2go im. hr. Sołtanowi, poddanemu rosyjskiemu, za opłatą taksy 50 zła.

**Na wniosek Komisyi sanitarnéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr Kohn.*)

Przyjmuje się do wiadomości, iż Komisya sanitarna na posiedzeniu z dnia 1. maja 1885. uchwaliła jednogłośnie wyrazić uznanie fizykowi m. Dr. Buszkowi za sumienne i gruntowne opracowanie sprawozdania za r. 1883. ogłoszonego drukiem w roku bieżącym.

Nadto na wniosek r. m. Dra Zolla uchwalono: cała Rada z przytoczonych przez sprawozdawcę powodów wyraża swe uznanie fizykowi miejskiemu a pan Prezydent zakomunikuje na piśmie to uznanie Rady Drowi Buszkowi.

**Na wniosek Sekcyi IIIciéj**: (*Sprawozdawca r. m. Dr. Rosenblatt*).

I. Jadwidze Jagiellaszek, wdowie po pensyonowanym dozorcy drogowym Sebastyanie Jagiellaszku, przyznaje się emeryturę w kwocie 120. zła. rocznie od dnia śmierci męża t. j. od 24. stycznia 1885.

Wiktoryi Jagiellaszek, córce pomienianego dozorcy drogowego przyznaje się aż do dojścia wieku normalnego t. j. do 20. grudnia 1889. datek na wychowanie w kwocie 40. zła. rocznie.

II. Józefie Karpowicz, wdowie po woźnym Magistratu, wyznacza się w myśl §. 16. i 20. stat. emer. pensyą roczną w kwocie 58. zła. $32^1/_2$ ct. aż do chwili dojścia córki Maryanny do wieku normalnego t. j. do 14

listopada 1892. — poczem kwota ta podwyższoną zostaje do kwoty 72 zła. rocznie.

Trojgu dzieciom Józefy Karpowiczowéj t. j. Maryannie, Józefowi i Honoracie po 19 zła. 44 ct. rocznie aż do wieku normalnego.

III. Nad prośbą Józefa Mastalskiego, byłego pachołka Magistratu o przyznanie mu pensyi emerytalnéj, przechodzi Rada m. do porządku dziennego.

**Na wniosek Sekcyi IIIciéj:** (*Sprawozdawca r. m. Dr. Kasparek*).

Maciejowi Spałkowi, kontrolorowi kasy miejskiéj udziela się trzech miesięczną zaliczkę na płacę w kwocie 350. zła. z potrąceniem dąwniejszéj zaliczki w kwocie 81 zła. 61 ct.

**Ne wniosek Sekcyi Iszéj:** (*Sprawozdawca naczelnik wydziału ekonomicznego Umiński.*)

Zaniechać wsypywania proszku desinfekcyjnego do kanałów miejskich przy czyszczeniu tychże; natomiast:

1. Używać proszku desinfekcyjnego do odwaniania nieczystości po wydobyciu ich z kanałów i w czasie przewożenia — jak również,

2. Używać proszku w celu odwonienia pozostałych resztek nieczystości w dołach kloacznych po ich wypompowaniu, o ile fizyk miejski uzna tego potrzebę.

**Na wniosek Sekcyi Iszéj:** (*Sprawozdawca naczelnik wydziału ekonomicznego Umiński.*)

Przecznicę między ulicami Dietla i Podbrzezie na Kazimierzu, dotąd bez nazwy będącą nazwać ulicą „Boczną."

**Na wniosek Sekcyi IIgiéj:** (*Sprawozdawca r. m. Gwiazdomorski.*)

a. Administrowanego w Kasie miejskiéj funduszu budowy kanałów i śluz około 13.000 zła. wynoszącego użyć na budowę kanału, jaki Sekcya I. i następnie Rada miejska za najpotrzebniejszy uzna.

b. Wzywa się Sekcyą I., aby plan i kosztorys takiego kanału jak najspieszniéj Radzie miejskiéj przedłożyła i funduszu wskazanego powyżéj na budowę tego kanału użyła.

**Na wniosek Sekcyi IVtéj:** (*Sprawozdawca r. m. Dr. Jakubowski Maciej*).

Do komitetu administracyjnego szpitalu św. Łazarza w Krakowie przedstawia się wys. Wydziałowi krajowemu na opróżnione miejsce: profesora Dra Stanisława Domańskiego i profesora Dra Henryka Jordana.

**Na wniosek Komitetu Muzeum techniczno-przemysłowego:** (*Sprawozdawca r. m. Zaremba*).

Płacę kustosza Muzeum techn. przem. podwyższa się z kwoty 600 zła. do kwoty 800 zła.

**Na wniosek Sekcyi IIIciéj:** (*Sprawozdawca adjunkt Magistratu Józefczyk*).

Sprawozdanie Magistratu o obrocie spraw szynkowych w r. 1884 Rada miejska przyjmuje do wiadomości.

**Na wniosek samoistny** *r. m. Knausa*:

Upoważnia się Pana Prezydenta do przesłania pogorzelcom w Horodence zasiłku w kwocie 100 zła.

---

L. 18332.

## OBWIESZCZENIE.

Magistrat król. stoł. miasta Krakowa podaje do powszechnéj wiadomości, iż w celu zapobieżenia domokrąstwu z mięsem, tudzież celem zaprowiantowania miasta w dobre i zdrowe mięso, postanowił:

1. Wolno wprowadzać na handel do miasta mięso wołowe tylko ćwierciami, baraninę lub cielęcinę połówkami lub co najmniéj ćwiartkami. Cielęcina winna pochodzić z cieląt, które miały 40 kilogr. wagi.

2. Mięso bez pieczęci sanitarnéj miasta Podgórza lub Półwsia Zwierzynieckiego podlega na rogatkach rewizyi weterynarza miejskiego.

3. Mięso z okolic do Krakowa sprowadzone (z wyjątkiem mięsa z Podgórza i Półwsia Zwierzynieckiego) powinno być zaopatrzone certyfikatem pochodzenia.

4. Mięso przez weterynarza miejskiego za niezdrowe uznane będzie niszczone; podejrzane nieopatrzone certyfikatem pochodzenia za rogatki zwrócone.

5. Mięso w tak małéj ilości, że urzęda rogatkowe nie pobierają opłaty, tudzież mięso na własny użytek aż do 5. kilogr. wprowadzone, wolne jest od oględzin.

6. Za oględziny mięsa wołowego od 1—10 ćwierci, należy się 1 zła., za każdą dalszą ćwierć 10 ct. Za oględziny cielęciny, baraniny 1—20 sztuk 1. zła., za każdą następną ćwiartkę 5 ct., oraz koszta fiakra (Rozp. wys. c. k. Namiestnictwa z dnia 19. Lipca 1880. L. 36663).

Ażeby powyższe rozporządzenie dobro mieszkańców miasta na celu mające pożądany skutek osiągło, Magistrat wzywa Szan. P. T. publiczność, ażeby niepowodowała się źle pojętą oszczędnością i mięsiwa pokątnie roznoszonego nie kupowała, a przez to wykonania niniejszego rozporządzenia w części nieudaremniała.

W Krakowie dnia 27. Lipca 1885.

---

L. 19197.

## OBWIESZCZENIE.

Nowellą do ustawy przemysłowéj z d. 8 Marca 1885. L. 22. Dz. U. P. i rozporządzeniem ministeryalném z 27. maja 1885. L. 83. Dz. U. P. wydano nowe przepisy i postanowienia od d. 11 Czerwca 1885. obowiązujące **o zawieszeniu pracy** (odpoczynku) **w niedzielę i święta w przedsiębiorstwach przemysłowych,** względnie o święceniu niedzieli i świąt przez przemysłowców i ich pomocników.

Magistrat uważa za właściwe podać w stósownêm streszczeniu przepisy powyżêj powołane do publicznêj wiadomości i wezwać tych, których to dotyczy, o najściślejsze onych przestrzeganie.

Według wspomnianych przepisów **ustać ma w niedzielę wszelka praca przemysłowa w przedsiębiorstwach przemysłowych** (fabrycznych, rękodzielniczych i handlowych) z wyjątkiem czynności mających na celu oczyszczenie i utrzymanie w dobrym stanie lokali przemysłowych i przyrządów.

**W święta** zostawić należy pomocnikom tyle czasu wolnego, ile potrzebują na nabożeństwa przedobiedne, na jakie według obowiązków swego wyznania uczęszczać winni.

**W niedzielę** odpoczynek rozpoczynać się ma o godzinie 6têj rano i trwać przez 24 godzin.

Wyjątkowe postanowienia wydano dla tych tylko rodzajów przemysłu (przedsiębiorstw fabrycznych, rękodzielniczych i handlowych), w których przerwa ruchu, fabrykacyi lub obrotu jest niemożebna przez wzgląd na naturę przemysłu i jego doniosłość dla dobra publicznego lub w których potrzeby ludności (konsumentów) i obrót publiczny wymagają pracy także w niedzielę.

**Wyjątkowe te postanowienia są następujące:**

**I. Przez cały dzień niedzielny mogą być otwarte:**

1. Restauracye, hotele i szynkownie (wyszynki trunków, piwa, wina, miodu, kawiarnie itp.)
2. Cukiernie.
3. Zakłady fotograficzne.
4. Golarnie i Zakłady fryzyerskie.
5. Zakłady kąpielowe (łaźnie i kąpiele rzeczne).
6. Handle artykółów żywności, sprzedaż pieczywa, drobna sprzedaż wiktuałów, mleczarnie, sklepy i kramy mąki, kaszy, otrąb i t. p. sklepy korzenne, kolonialne, delikatesów, wód mineralnych, owoców, kwiatów i wędlin.

**Również mogą pracować w niedzielę:**

7. Przedsiębiorstwa komunikacyjne, jak tramwaye, omnibusy, fijakry, dorożki, przewozy rzeczne.
8. Przedsiębiorstwa pogrzebowe.
9. Zakłady posługaczy publicznych (expressi, komisionerzy, posłannicy, przewodnicy, tragarze)
10. Przedsiębiorstwa spedycyjne, o ile mają na celu nadawanie na kolej żelazną, odbiór i dostawę **przesyłek pospiesznych.**
11. Wyładowanie towarów z wagonów stojących na miejscach składu kolei żelaznych przez robotników odnośnego przedsiębiorcy przemysłowego, jak równie ładowanie towarów, jednakże tylko o tyle, o ile odnośny Zakład przemysłowy przez zastanowienie pracy **w niedzielę**, narażony byłby na straty materyalne wobec przedsiębiorstwa kolejowego.

**II. Częściowêj pracy w niedzielę dozwalają powołane powyżêj ustawy:**

**A)** a. w piekarniach w niedzielę przed południem, lub w poniedziałek rano przed godziną 6.

b. w pracowniach cukierniczych przed południem.

c. w jatkach i pracowniach rzeźniczych **do godz 10.** przed południem.

d. w warsztatach masarskich **do godziny 10.** przed południem.

e. handlarzom dziczyzny **do godz. 10.** przed południem.

f. w fabrykach wody sodowêj przed południem, w czasie **od 1. Kwietnia do 1. Października**; zaś przy sprzedaży i dostawie przez cały rok, lecz tylko w godzinach przedpołudniowych.

g. we wszystkich **sklepach kupieckich** nie wymienionych wyżêj w ustępie 1—6 przy sprzedaży towarów w rozmiarze dotąd praktykowanym, w tandetach i Zakładach zastawniczych **do godziny 12.** w południe.

**B)** Z ograniczeniami w rozporządzeniu ministeryalnêm z d. 27. Maja 1885. L. 83. Dz. u. p. bliżêj określonemi **wolno w niedzielę** zatrudniać robotników przemysłowych w przedsiębiorstwach i fabrykach, w których przerwanie ruchu byłoby niemożliwe, mianowicie: w zakładach ogrodniczych, w hutach żelaznych, w piecach wapiennych, cementu i gipsu, w cegielniach, garbarniach, blechowniach, w fabrykach i rafineryach spirytusu, nafty w młynach, browarach, słodowniach, garowniach, cukrowniach, w fabrykach surrogatów kawy, papierniach itd.

We wszystkich powyżej pod I., II., A., B. wymienionych przemysłach, **praca w niedzielę ma być wszakże ograniczona tylko do tych czynności, które mają na celu utrzymanie zakładu przemysłowego w nieprzerwanym ruchu; nie wolno zatêm zatrudniać robotników przemysłowych przy pracach przygotowawczych, ubocznych i pomocniczych**; nadto właściciele zakładów przemysłowych, w których praca **w niedzielę** jest dozwolona, winni przestrzegać, aby każdy z robotników nie częściej jak w trzecią lub drugą niedzielę, albo też **co niedzieli**, ale tylko do południa był zajęty.

Aby uniknąć nieporozumień lub mylnego tłomaczenia przez przemysłowców i ich pracowników wyrazu **pomocnik (robotnik przemysłowy)**, Magistrat podaje do publicznêj wiadomości, kogo ustawy przemy-

słowe (nowella z d. 8. Marca 1885) uznają za pomocnika (robobotnika przemysłowego).

**Do pomocników przemysłowych zaliczają się:**

a. Czeladnicy (subjekci handlowi, towarzysze, kelnerzy, woźnice i t. p.).
b. robotnicy fabryczni.
c. uczniowie (terminatorzy).
d. ci wszyscy pomocnicy, którzy spełniają w przemyśle roboty pomocnicze, podrzędne, a nie należą do zwykłych najemnych wyrobników, sług domowych i gospodarczych.
e. ci wszyscy robotnicy, którzy pracują **regularnie** w takich przedsiębiorstwach przemysłowych, które obok innych właściwych swych zajęć nie podlegających ustawie przemysłowéj prowadzą osoby fizyczne lub moralne jako uboczne zajęcie, n. p. robotnicy pracujący w warsztacie wyrobu pudełek kas Oszczędności, banków miłosierdzia; w zakładach kwiatów i ogrodniczych zakładów wychowawczych, ochronek sierot; w fabrykach koszyków lub mebli po domach karnych i t. d.

Do pomocników przemysłowych **nie zaliczają się:** osoby przyjęte do pełnienia wyższych obowiązków służbowych, zwyczajnie z płacami rocznémi lub miesięcznémi jako to: zawiadowcy, mechanicy, faktorzy, buchalterzy, kasyerowie, expedytorowie, rysownicy, chemicy i t. p.

Obwieszczając powyższe postanowienia, Magistrat wzywa wszystkich przemysłowców (fabrykantów, rękodzielników, kupców), aby je ściśle przestrzegali, gdyż w razie przeciwnym pociągnięci zostaną do odpowiedzialności według przepisów ustawy przemysłowéj.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa d. 14 Lipca 1885 r.

Prezydent miasta
**Dr. Szlachtowski.**

---

L. 17396.

## OBWIESZCZENIE.

W dalszym ciągu obwieszczenia z d. 14. Lipca r. b. L. 19197 o odpoczynku w niedziele i święta Magistrat zwraca uwagę przemysłowców na przepisy noweli do ustawy przemysłowéj z d. 8. marca 1885. L. 22. D. u. p. oraz na rozporządzenia ministeryalne z d. 27. maja 1885. L. 82, 84, 85 i 86. Dz. u. p. wreszcie na okólnik c. k. Namiestnictwa we Lwowie z d. 20. Czerwca 1885. L. 32761:

I. **O przestankach w codziennéj pracy przemysłowéj** (:w przedsiębiorstwach przemysłowych, rękodzielniczych i handlowych:);
II. **O pracy dziennéj i nocnéj młodocianych pomocników** (:robotników:) **przemysłowych i kobiet;**
III. **O ilości godzin pracy w przedsiębiorstwach prowadzonych fabrycznie** (:we fabrykach:) **i przedłużeniu czasu pracy w tychże;** nakoniec
IV. **O pracy nocnéj dzieci i kobiet we fabrykach.**

Powołane przepisy stanowią w streszczeniu co następuje:

**ad I. Przestanki.** Pomocnikom przemysłowym wyznaczyć należy pomiędzy godzinami pracy stósowne przestanki, nie mniej jak **półtory godziny** trwające, z których **jedna godzina** przypaść ma ile możności na porę obiadową. Jeżeli jednak praca przedobiednia lub poobiednia trwa pięć godzin lub mniej, przestanek może odpaść w odpowiedniéj części dnia z wyjątkiem godziny na porę obiadową przeznaczonéj.

Przepisy te stósowane być winny odpowiednio do pracy nocnéj (:paragr. 74 a. ust. $^{8}/_{3}$ 1885. L. 22 Dz. u. p:)

**Wyjątki** od tego postanowienia dozwolone są tylko w przedsiębiorstwach przemysłowych, w których przerwa ruchu i fabrykacyi jest niemożliwa i wyjątki te określa bliżej rozporządzenie ministeryalne z d. 27. Maja r. b. l. 82 D. u. p. a zarazem zawiera postanowienia zaniechaniu i skróceniu tych przestanków w pracy.

**ad II. Praca dzienna i nocna młodocianych pomocników przemysłowych i kobiet.**

Praca młodocianych pomocników (:robotników:) przemysłowych, to jest tych, **którzy 16go roku życia jeszcze nie skończyli,** nie może trwać dłużej **niż ośm** godzin dziennie.

Dzieci niemających jeszcze skończonych lat 12., nie wolno używać **do regularnych** zajęć przemysłowych.

Pomocników młodocianych między skończonym 12. a skończynym 14. rokiem życia wolno używać do regularnej pracy przemysłowéj tylko o tyle, o ile praca taka nie szkodzi ich zdrowiu i nie tamuje fizycznego rozwoju, a zarazem nie stoi na przeszkodzie w pełnieniu ustawowego obowiązku uczęszczania do szkoły i t. d.

W porze nocnéj, to jest: **pomiędzy ósmą godziną wieczór a piątą godziną z rana,** nie wolno używać pomocników młodocianych do regularnych zajęć przemysłowych (:§§. 93, 94, 95 ust. $^{8}/_{3}$ 1885. L. 22 Dz. u. p.:)

**Wyjątków** w tym względzie dozwala rozporządzenie ministeryalne z d. 27. Maja r. b. L. 84 Dz. u. p. tylko:

**1. dla wyrobu kos,**
**2. dla zakładów do rozmotywania jedwabiu i**

3. **dla przemysłu gospodniego i szynkarskiego,** w którym to ostatnim młodociani robotnicy **płci mężkiej,** używani za kelnerów i t. p. mogą być zatrudniani także od **godziny 8 wieczór** najdaléj **do godziny 12. w nocy.**

**ad III. Ilość godzin pracy w przedsiębiorstwach prowadzonych fabrycznie** (:we fabrykach:) **i przedłużenie czasu pracy w tychże:**

W przedsiębiorstwach przemysłowych prowadzonych **fabrycznie** (:we fabrykach:) praca pomocników przemysłowych, nie licząc przestanków, **najwięcéj trwać ma 11 godzin na dobę** (§.96 a. ust. 8/3 1885. L. 22. Dz. u. p.:)

Wyjątkowych uwzględnień dozwala rozporządzenie ministeryalne z d. 27. Maja r. b. L. 85 D. u. p. w ten sposób, iż gałęziom przemysłu prowadzonym **fabrycznie,** w temże rozporządzeniu, wymienionym a mianowicie różnym rodzajom przędzalń i t. p. przedłuża przepisany **11 godzinny** okres czasu na dobę **o jednę godzinę.**

W razie **klęsk elementarnych,** lub innych **nieszczęść,** któreby przerwały regularną fabrykacyę przedsiębiorstwa, albo w razach potrzeby zwiększenia pracy, może władza przemysłowa I. instancyi (:w Krakowie Magistrat:) dozwolić poszczególnym przedsiębiorcom czasowego przedłużenia pracy, jednakże najdłużéj na przeciąg **trzech tygodni.**

Takie przedłużenie czasu pracy na **trzy tygodnie** nie może być w myśl okólnika wys. c. k. Namiestn. z d. 20/6 r. b. L. 32761 w ciągu jednego roku powtórzonem. Pozwolenie na dłuższy przeciąg czasu udzielić może **władza krajowa.**

W razach **naglącéj konieczności** i w ciągu najwięcéj **trzech dni w miesiącu** mogą przedsiębiorcy przedłużyć czas pracy; muszą jednak zawiadomić o tem władzę przemysłową (w Krakowie Magistrat). Według powołanego powyżéj okólnika c. k. Namiestnictwa w tym przypadku przestrzegać należy, aby przedłużenie czasu do trzech dni w miesiącu nie wynosiło przy 11sto godzinnéj pracy nad **trzy**; zaś przy 12sto godzinnéj pracy **nad dwie** godziny.

Za godziny dodatkowe, t. j. ponad przepisany przeciąg czasu pracy 11 godzin, należy się pomocnikom (robotnikom) przemysłowym osobna zapłata.

**ad IV. Praca dzienna i nocna dzieci i kobiet we fabrykach.**

Dzieci, które nieskończyły jeszcze lat 14, niewolno używać do regularnych zajęć przemysłowych w przedsiębiorstwach fabrycznych.

Pomocników młodocianych pomiędzy skończonym 14. a skończonym 16. rokiem, wolno używać tylko do lżejszych robót, które nie szkodzą ich zdrowiu i nie tamują ich fizycznego rozwoju.

Kobiet nie wolno w ogólności używać do pracy **nocnej,** (:od **8 godz.** wieczór do **5 godz.** rano:) we fabrykach; (:§. 96 b. ust. 8/3 1885 L. 22 Dz. u. p.:)

**Wyjątkowe** postanowienia w tym względzie zawiera rozporządzenie ministeryalne z d. 27 Maja r. b. L. 86 Dz. u. p. do którego Magistrat odsyła tych, których one dotyczą.

Ogłaszając powyższe postanowienia w interesie przemysłowców, rękodzielników i kupców w naszém mieście Magistrat ma nadzieję, iż będą ściśle wykonywane i że nie zajdzie potrzeba stósowania środków karnych, jakie przepisuje ustawa przemysłowa.

Magistrat stoł. król m. Krakowa, dnia 24 lipca 1885.

Prezydent miasta
*Dr. Szlachtowski,*

---

L. 21.124.

## OGŁOSZENIE KONKURSU.

C. k. Namiestnictwo podało reskryptem z dnia 5. sierpnia r. b. l. 7749 pr. do powszechnéj wiadomóści, że wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa mocą rozporządzenia z dnia 27. lipca b. r. rozpisało konkurs na obsadzenie opróżnionych w szkole ogrodniczéj „Elisabetinum“ połączonéj ze szkołą rolniczą „Francisco Josefinum“ w Mödling pod Wiedniem dwóch stypendyów po 250 złw. rocznie, jedno imienia Jego MSC. Cesarza, drugie Jéj MCI Cesarzowéj na przeciąg dwuletniego kursu dla kandydatów, którzy w roku szkolnym 1885/6 i 1886/7 ogrodnictwa w tymże zakładzie uczyć się zamierzają.

Ubiegający się o rzeczone stypendya winni podania odnośne wnieść najdaléj z końcem sierpnia r. b. do dyrekcyi zakładu „Francisco Josefinum“, gdzie także dla pouczenia się dokładniejszego dostać mogą program zakładowy.

Aby zyskać przyjęcie do pomienionéj szkoły ogrodniczéj „Elisabetinum“, kandydat wykazać się winien

1. przyzwoloniem rodziców lub opiekunów,
2. świadectwem z ukończonéj z dobrym postępem szkoły ludowéj,
3. wiekiem skończonych lat przynajmniéj 15 przy stósownéj dojrzałości fizycznéj.

Pożądaném byłoby także świadectwo dłuższéj praktyki w ogrodnictwie pobieranéj.

Uwolnienie od opłaty szkolnéj nie służy stypendystom.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa d. 10. sierpnia 1885.

## Przedmioty znalezione.

W czasie od dnia 1. do 31. lipca 1885. r. złożono w Magistracie następujące przedmioty znalezione, a mianowicie:

Art. 171. Dwie skórki irchowe, 4 kluczyki, wachlarz, trzy pary rękawiczek, parasol, książka do nabożeństwa, chustka do nosa i portmonetka z kwotą, 1 zła. 25 ct.
„ 173. Zegarek srebrny.
„ 174. Trzy sznurki małych koralików.
„ 175. Szmatka z kwotą Zła. 3 ct. 82.
„ 176. 49 sztuk weksli.
Art. 177. Klucz.
„ 178. Klucz.
„ 179. Klucz.
„ 187. Kapelusz słomiany.

Magistrat wzywa niniejszém właścicieli powyższych przedmiotów, aby celem ich odebrania, zgłosili się do Wydziału III. w Magistracie i tam swe prawa własności do tychże przedmiotów udowodnili; w przeciwnymbowiem razie po upływie jednego roku, nabędą znalazcy niektóre prawa do tych przedmiotów, a po upływie dalszych trzech lat staną się ich właścicielami.

Z Magistratu stoł. król. miasta Krakowa dnia 31. lipca 1885. r.

## Ceny targowe.

| Miara lub waga | Dnia 7 Sierpnia 1885. | I-go gatunku | | | | 2-go gatunku | | | | 3-go gatunku | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | od | | do | | od | | do | | od | | do | |
| | | zła. | c. | zła. | c. | zła. | c. | zła. | c. | zła. | c. | zła. | c. |
| 100 Kilogram. | Pszenicy zimowéj. . . . | 8 | 60 | 8 | 85 | 8 | — | 8 | 40 | — | — | 7 | 50 |
| „ „ | Pszenicy jaréj . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| „ „ | Żyta . . . . . . . . | 6 | 80 | 7 | — | 6 | 50 | 6 | 65 | — | — | 6 | 30 |
| „ „ | Jęczmienia . . . . . . | 6 | 50 | 7 | — | 6 | — | 6 | 25 | — | — | 5 | 50 |
| „ „ | Owsa . . . . . . . . | 6 | 85 | 7 | — | — | — | 6 | 70 | — | — | — | — |
| „ „ | Grochu . . . . . . . | 9 | — | 9 | 50 | 8 | — | 8 | 50 | — | — | — | — |
| „ „ | Jagieł . . . . . . . | 12 | 25 | 12 | 50 | — | — | 12 | — | — | — | — | — |
| „ „ | Fasoli . . . . . . . | 10 | 50 | 11 | — | 9 | 50 | 10 | — | — | — | — | — |
| „ „ | Tatarki . . . . . . . | 8 | — | 8 | 25 | — | — | 7 | 75 | — | — | — | — |
| „ „ | Prosa . . . . . . . | — | — | 7 | 25 | 6 | 75 | 7 | — | — | — | — | — |
| „ „ | Rzepaku zimowego . . . | 10 | 50 | 11 | — | 10 | — | 10 | 25 | — | — | — | — |
| „ „ | Rzepaku letniego . . . | nie | by | ło | w | ta | r | gu | — | — | — | — | — |
| 1 Hektolitr | Ziemniaków nowych . . | 1 | 70 | 1 | 80 | — | — | 1 | 60 | — | — | — | — |
| 100 Kilogram | Siana nowego . . . . . | — | — | 2 | 50 | — | — | 2 | 30 | — | — | 2 | — |
| „ „ | Słomy . . . . . | — | — | 2 | — | — | — | 1 | 90 | — | — | 1 | 80 |
| 1 Hektolitr | Spirytusu z opł. na 95° Tral. | — | — | 55 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| „ „ | Okowity z opłatą na 75° . | — | — | 53 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Garn. (4 litr) | Masła 3 Kilogr. 66 Dgr. . | — | — | 3 | 25 | — | — | 3 | — | — | — | — | — |
| 1 Kilogram | Słoniny . . . . . . . | — | 72 | — | 76 | — | — | — | 70 | — | — | — | — |
| „ „ | Soli . . . . . . . . | — | — | — | 12 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Kopa (60 sz.) | Jaj kurzych . . . . . | — | — | 1 | 25 | 1 | 15 | 1 | 20 | — | — | — | — |
| 10 Litrów | Kaszy jęczmiennéj zwycz. | — | 75 | — | 80 | — | 60 | — | 70 | — | — | — | — |
| „ „ | „ tatarczanéj (częstochowskiéj) . . . | — | — | 1 | 80 | — | — | 1 | 70 | — | — | — | — |
| „ „ | „ pszenicznéj . . . | — | — | 1 | 60 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| „ „ | „ perłowéj . . . . | 1 | 50 | 1 | 60 | 1 | 30 | 1 | 40 | — | — | — | — |
| „ „ | „ tatarczanéj całéj . | — | — | 1 | 60 | — | — | 1 | 50 | — | — | — | — |
| „ „ | „ tatarczanéj łupanéj | — | — | 1 | 20 | — | — | 1 | 10 | — | — | — | — |
| „ „ | Pęcaku . . . . . . . | — | — | 1 | — | — | — | — | 90 | — | — | — | — |
| „ „ | Kaszy jaglanéj . . . . | 1 | 30 | 1 | 40 | — | — | 1 | 20 | — | — | — | — |
| 100 Kilogram. | Mąki pszenicznéj . . . | Nr. 0 | | Nr. 1 | | Nr. 2 | | Nr. 3 | | Nr. 4 | | Nr. 5 | |
| | | 18 | 80 | 18 | 10 | 17 | 70 | 17 | 10 | 16 | — | 15 | 20 |

## Ceny pieczywa na miesiąc sierpień 1885.
### Podali ceny:

| Właściciel piekarni | Rożki wiedeńskie | Bułki wiedeńskie | Bułki zwyczajne | Chléb stołowy doborowy | Chléb stołowy zwycz. |
|---|---|---|---|---|---|
| | Za jeden cent wypada gramów. | | | | |
| Bartl Stanisław L. 3. ul. Sienna. | 20 | 28 | 32 | 5) | $56\frac{1}{2}$ |
| Bartl Józef L. 28. ul. Szewska. | $26\frac{2}{3}$ | $33\frac{1}{3}$ | 40 | 40 | 43 |
| Piek. Gust. Barucha w Podgórzu. | $23\frac{1}{3}$ | 30 | 35 | L.I.$57\frac{1}{7}$ | L.III.70 |
| Bicz Piotr L. 29. ul Sgo. Tomasza. | 20 | $23\frac{1}{3}$ | 35 | $42\frac{1}{2}$ | 45 |
| Chęcińska Julia L. 18. ul. Długa. | 25 | 32 | 35 | 55 | 65 |
| Długoszewski Wilhelm L. 22. ul. Szewska. | 20 | $26\frac{2}{3}$ | 40 | 45 | 50 |
| Kaparski Teofil L. 6. ul. Stolarska. | 20 | $26\frac{2}{3}$ | 30 | 35 | 50 |
| Knoll Józef L. 5. Mały rynek. | 20 | $26\frac{2}{3}$ | 30 | 40 | 60 |
| Lewik Franciszek L. 29. Starowiślna. | $23\frac{1}{3}$ | $23\frac{1}{3}$ | 35 | $42\frac{1}{2}$ | 45 |
| Łysakowski Walenty L. 1. ul. Długa. | $23\frac{1}{3}$ | $33\frac{1}{3}$ | 45 | 50 | 60 |
| Myszkowska Zofia L. 3. ul. Krótka. | piecze tylko sam chléb | | | 35 | 50 |
| Merkert Aleksander L. 5. ul. Szczepańska. | $26\frac{2}{3}$ | $33\frac{1}{3}$ | 45 | 60 | 65 |
| Nowicki Ludwik L. 21. ul. Św. Tomasza. | $18\frac{2}{3}$ | $25\frac{1}{3}$ | 30 | $42\frac{1}{2}$ | 50 |
| Opidowicz Maciéj L. 40. ul. Floryańska. | $26\frac{2}{3}$ | $33\frac{1}{3}$ | 45 | 40 | $47\frac{1}{2}$ |
| Owsiak Józef L. 5. ul. Wiślna. | $23\frac{1}{3}$ | $23\frac{1}{3}$ | 35 | $42\frac{1}{2}$ | 45 |
| Schmidt Anna L. 44. Floryańska. | $26\frac{2}{3}$ | $33\frac{1}{3}$ | 50 | 55 | 70 |
| Troczyński Romuald L. 11. ul. Stolarska. | piecze tylko sam chléb | | | 55 | 75 |
| Węgrzynowska Anna L. 30. ul. Sławkowska. | 30 | 30 | 45 | 50 | 62 |
| Wójcik Michał L. 7. plac Szczepański. | $25\frac{1}{3}$ | $28\frac{2}{3}$ | 40 | 45 | 48 |
| Wątorski Jan L. 3. ul. Mikołajska. | 24 | 36 | 50 | 60 | 74 |

## Ceny mięsa na miesiąc sierpień 1885. r.
### Podali ceny:

a) Rzeźnicy w jatkach poddominikańskich murowanych i drewnianych:

Jeden kilogram ct.

Mięsa wołowego z części tylnych . . . . . . 56
„ „ „ przednich . . . . . 48
Polędwicy wołowéj . . . . . . . . od 80 do 90
Cielęciny z części tylnych . . . . . . . . . 52
Cielęciny „ przednich . . . . . . . . . 48
Baraniny „ tylnych . . . . . . . . . 60
Baraniny z części przednich . . . . . . . . 56
Wieprzowiny ze skórką . . . . . . . . . 60
„ bez skórki . . . . . . . . . 64

b) Rzeźnicy w sklepach sprzedający:

Jeden kilogram ct.

Mięsa wołowego z części tylnych . . . . . . 56
„ „ „ przednich . . . . . 52
Polędwicy wołowéj . . . . . . . . od 90 do 100
Cielęciny z części tylnych . . . . . . . . . 56
„ „ przednich . . . . . . . . . 48
Baraniny z części tylnych . . . . . . . . . 70
„ „ przednich . . . . . . . . . 56
Wieprzowiny ze skórką . . . . . . . . . . 60
„ bez skórki . . . . . . . . . . 64

L. 19863.

## ROZPORZĄDZENIE.

### Do Pp. Aptekarzy w Krakowie.

Pismem z dnia 2. października 1884 L. 32215 i z dnia 27. października 1884 L. 22813 zarządził Magistrat, aby Pp. Aptekarze na flaszeczkach z kwasem karbolowym polecali przylepiać etykietę z trupią główką i wypisywać na nich, ilu to jest procentowy kwas karbolowy — a to z tego powodu, aby zapobiedz otruciom lub oparzeniu rąk.

Gdy temu rozporządzeniu nie wszyscy Panowie Aptekarze czynią zadość, przeto na wniosek Komisyi sanitarnéj ponawia Magistrat wezwanie, aby zawsze przy wydawaniu kwasu karbolowego flaszeczka była opatrzona w etykietę z trupią główką i wyszczególniono na niéj **procent zgęszczenia** kwasu karbolowego. —

W razie gdyby z powodu zaniedbania téj ostrożności poniósł kto szkodę na zdrowiu, Magistrat będzie zmuszony zastósować środki prawne. —

Kraków d. 2. sierpnia 1885.

Prezydent miasta
*Szlachtowski.*

Nakładem Gminy miasta Krakowa. W drukarni A. Koziańskiego.